

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Legenda aurea sanctorum, sive Lombardica historia

Jacobus <Genua, Erzbischof>

[Lyon], 20. Juli 1486

De sancta Anastasia vii

[urn:nbn:de:bsz:31-289352](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-289352)

hominis sanata ē per humilitatē xpi. Et notandū q̄ cōuenienter humilitas saluatoris respōdeat superbie perditiois. Superbia enī p̄imi hominis fuit contra deū vsq; ad deū: et supra deū. fuit contra deū quia fuit cōtra eius preceptū quo preceperat ne de ligno scientie boni et mali comederet. fuit etiā vsq; ad deū: quia vsq; ad appetitū deitatis. credens q̄ dyabolus dixerat: eritis sicut dii. fuit etiā supra deū: sicut dicit anselmus volendo quod deus illū velle volebat. Tunc etiā suā voluntatē posuit supra voluntatē dei. At filius dei scdm ioh̄ bannē damascēn. humiliavit se p̄pter homines nō cōtra homines: vsq; ad homines: et supra homines p̄pter homines: quia p̄pter eorū utilitatem et salutem: vsq; ad homines per nascendū modū cōsimiles. supra homines per nascendū modū dissimiles. Nam eius natiuitas et secundum aliquid nobis si milis fuit: quia sc̄gnatus ē ex muliere et per eā dēz portā ppagar̄: et scdm aliquid dissimilis: quia de spiritu sancto ex maria virgine natus est.

De sancta Anastasia. vii. A

Anastasia dicitur ab ana qd̄ est sursum et stasis quod est stans siue status: quia sursum stetit a vicijs ad virtutes.

Anastasia nobilissima romanoꝝ filia p̄taxati illustris: sed pagani a matre sua fausta christiana et a beato crisogono fidē xpi edocta est. Tradita autē publico in vxorem languorem simulans semper se ab eius confoꝛcio abstinēbat.

Qui audiēs eā cum vna tantū ancilla in vil. habitu xpianoz carceres arcure et eis necessaria misstrare fecit eam artissime custodiri: ita vt etiam eidez alimoniam denegaret. Volebat autem eam sic perimere vt posset in eius largissimis possessionibus lasciuire. Putans igitur se mori: doloꝛofas litteras crisogono mittebat: et ille consolatorias remittebat. Interea vir eius moritur et illa a carceribus liberatur. Decebat tres ancillas pulcherrimas que sorores erant: quarū vna dicebat agapen: altera thyonia: et tertia yrenen. Que cū christiane essent et prefecti vrbis monitis nullatenus obedirent: in cubiculum eas reducit vbi coque vtenilia seruabantur. Prefectus autem in earum ardens amor: ad eas iuit vt suam libidinem exerceret. Qui in amēnā versus putās se tractare virgines cacabas patellas caldaria et similia amplectēs osculabatur: et cū ex hoc faciat̄ fuisset foras exijt nigerrim⁹ et deformatis et vestimētis cōcisis. Quē serui qui eū p̄fesoꝛibus expectabāt sic a ptarū vidētes: cogitātes q̄ i demone versus esset cum verberibus affecerūt: et fugiētes solū reliquerunt. Cūq; impatoꝛes adiret vt de hoc cōquereret alij virgis eū pcutiebāt: alij in faciem eius expuebant: alij lutum et puluērē in eū proieciēbant: suspicantes q̄ in furiam versus esset. Oculi autē eius tenebant ne sic se deformē videret. Quap̄ opter mirabatur plurimū cur sic eū oēs deridebant quē intāto honore habere cōsueuerant. Videbat enī ei q̄ ipse et omnes albis vestibus essent induti. Putās vero cū sic se deformē ab alijs didicisset et puella sibi per artē magicā hoc fecissent: iussit eas corā se expoliari: vt eas saltē nudas aspiceret. Sz statim eaz vestimēta sic coꝛporibus adheferūt: vt nullo mō exui valerēt. Prefect⁹ autē p̄ admirandē ita obdormiuit stertēs q̄ etiā a pulsantib⁹ nō poterat excitari. Tandē virgines martirio coronant̄ et anastasia ab impatoꝛe cuidaz p̄fecto tradit̄: vt sic eā sacrificare faceret postmodū in vxorē eas haberet. Cūq; eā in thalamū duxisset: et eā amplectari vellet statim cec⁹ effect⁹ ē. Deos adiit q̄rens si euadere posset. Rūderūt dicētes. Quia sanctā anastasiā p̄ristasti nobis tradit⁹ es: et amō sp̄ nobiscū in inferno toꝛq̄beris. Cūq; domū reducere inter man⁹ pueroꝝ vitā finiuit. Tūc anastasia alij p̄fecto tradit̄ vt eā in custodia detineret. Audiēs vero idē q̄ infinitas possessiones haberet priuatum dixit ei. Anastasia si vis esse christiana fac q̄ p̄cepit de⁹ tuus Ille enī p̄cepit qui nō renūciauerit oibus q̄ possidet etc. Dīa igit̄ q̄ habes michi da et vade libera

quo volueris et vere xpiana eris. Cui illa respōdit. Deus meus precepit vende oīa que habes et da pauperibus et nō diuitibus. Cū ergo diues sis cōtra preceptū dei facerē si aliquid tibi darē. Tūc anastasia diro carceri fame cruciāda tradit. Sed a sancta theodora que iam per martiriū coronata fuerat per duos mēses esca celesti pascebat. Tandem cum ducentis virginibus ad insulas palmarias ducta est vbi multi propter nomen xpī fuerāt relegati. Post aliquos vero dies prefectus oīs ad se vocauit et anastasia ad palos ligatā ignibus cremavit alios vero diuersis supplicijs iter emittit. Inter quos vnus erat qui pluries propter xpī multas diuicijs spoliatus semp dicebat xpī saltem michi nō auferetis. Apollonia autē corpus sancte anastasię in viridario facta ibi ecclesia honorifice sepeluit. Passa est autē sub dyocleciano circa annos dñi. cclxxxviij.

De sancto Stephano .viii. A

Stephanus grece latine dicitur corona sed hebraice norma. fuit enim corona id est principium martirum in nouo testamento sicut a bel in veteri testamento. fuit etiā norma id est exemplar et regula alijs paciendi pro xpo. siue bene agendi et viuendi: vel pro inimicis orandi. Uel stephanus dicitur quasi strenuus fans. qd̄ patet in suo sermone. et in luculenta diuini verbi predicatiōe. Uel dicitur stephanus quasi strenuus fans et anus id est strenuus et laudabiliter fans id est instruēs et

regēs anus id est viduas quibus ab apostolis fuerat prefectus que ad litteram anus erāt. Est ergo corona ppter principium martiriū. norma ppter exemplum patiēdi et bene viuēdi. strenuus fans propter luculentā predicatiōem: et strenuus fans anus propter viduarū laudabilem instructiōem.

Stephanus fuit vnus de septē dyaconibus ab apostolis in ministeriū ordinatus. Crescente enim numero discipulorum conuersi ex gentibus aduersus cōuersos ex iudeis murmurare ceperunt ex eo qd̄ vidue eorum in ministerio quotidiano contemnebantur. Huius autem murmuris causa dupliciter potest intelligi aut quia vidue eorū in ministerio non admittebantur. aut quia preceteris in quotidiano ministerio grauabatur. Apostoli enim vt expediriū predicatiōem insisterēt viduis ministratiōem cōmiserant. Uidentes itaq; apostoli murmuratiōem oratam pro administratiōe viduarum. volentes hoc murmur sedare congregata omni multitudo dixerunt. Nō est equū nos derelinquere verbū dei et ministrare mensis glosa. q; meliora sunt fercula mētis q̄ dapēs corporis: considerate ergo ex vobis viros boni testimonij septem plenos spiritu sancto: et sapientia quos cōstituamus super hoc opus. glosa vt ministrent vel vt ministrātibus p̄sint. Nos vero orationi et predicatiōi instātes erimus. Et placuit sermo omni populo et multitudini. Et elegerunt septē quorū beatus stephanus primus et primicerius extitit. Et adduxerūt eos ad aplos et imposuerūt sup̄ eos manus. Stephanus autē plenus gratia et fortitudine facebat prodigia et signa in populo. Inuidēs igitur iudei et eū superare et cōvincere cupientes triplici modo eum vincere aggressi sunt. scilicet disputatione: testium p̄ductione: et tormentorum illatione. Sed tamē ipse disputantes superauit: testes falsos conuincit: et de suis tormentibus triumphauit. Et in qualibet pugna adiutorij sidi de celo datū est. In prima enim ei datus est spiritus sanctus qui sapiētias ministraret. In secunda vultus angelicus qui falsos testes terreret. Et tertia visus est xps̄ adiuuare paratus qui martirem cōfortaret. In qualibet igitur pugna ponit historia tria. scilicet aggressum preliū: collatū: adiutorium: et adeptū triumphum. Historias igitur breuiter percurrētes hec omnia videre poterim. **¶** Cū igitur beatus stephanus multa signa faceret: et frequentius populo predicaret: iudei sibi inuidēs primum preliū cum eo inierūt: vt eū p̄ disputationem vincerent. Surrexerunt enim quidā de syna-